

Sömn - prognostisk faktor för muskuloskeletal smärta?

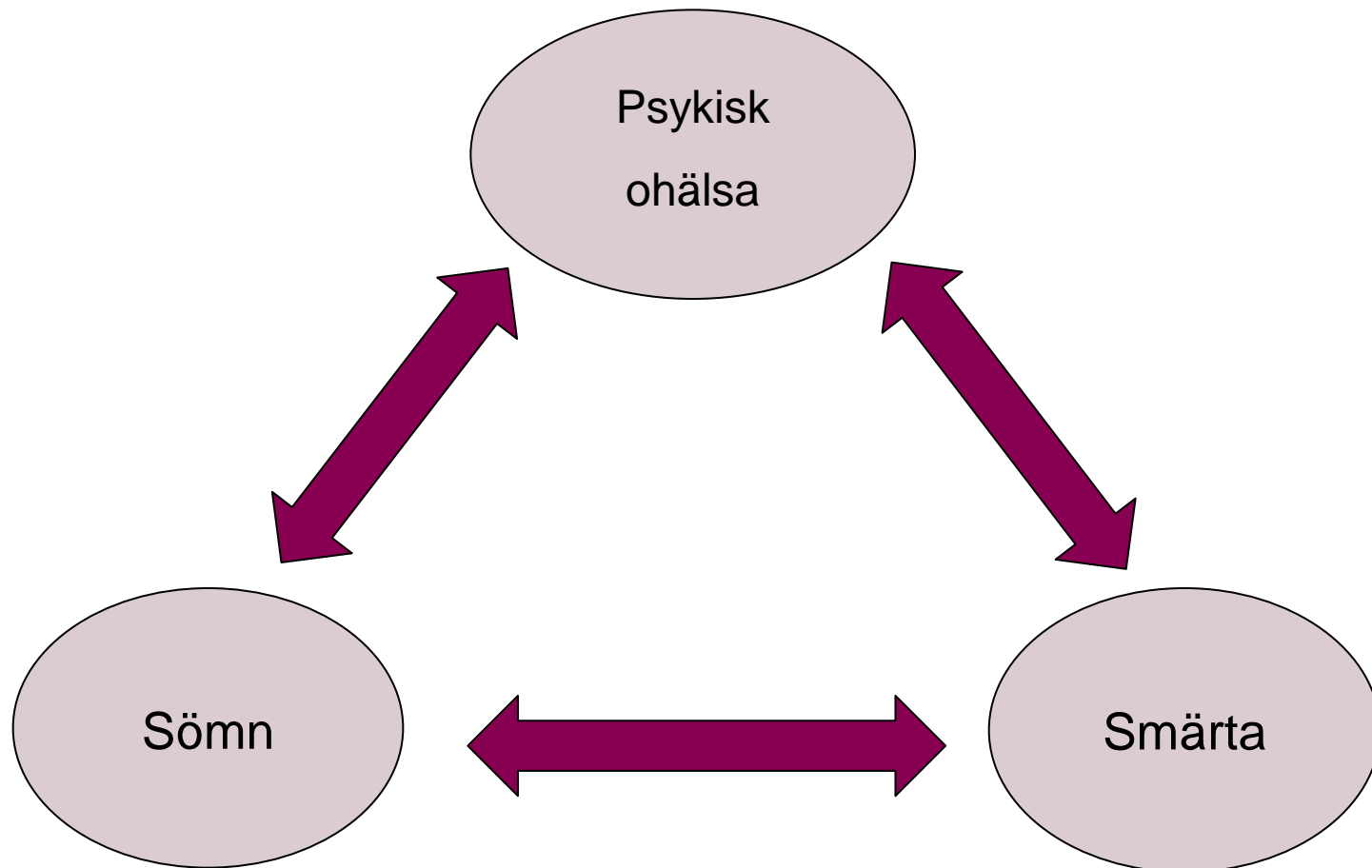
Katarina Aili

Leg. Sjukgymnast, Ergonom
Doktorand
Institutet för miljömedicin
Karolinska Institutet

Handledare:

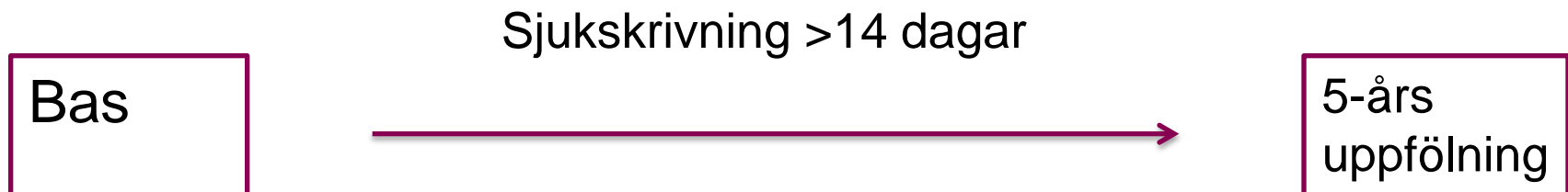
Lena Hillert
Magnus Svartengren
Teresia Nyman
Ulrich Stoetzer

Smärta vanlig orsak till sjukskrivning

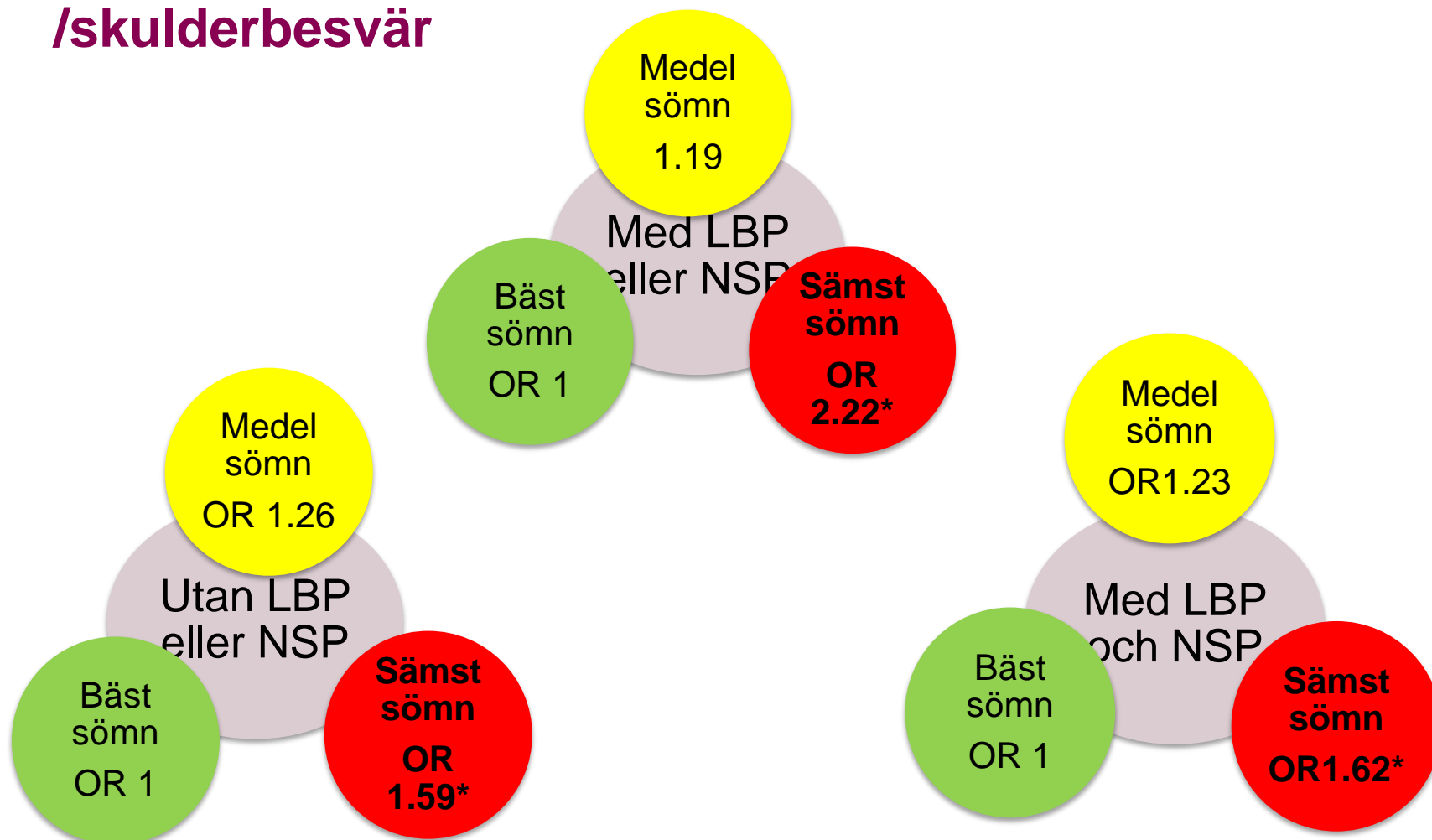

Data från MUSIC-Norrtälje studien

- “En studie om ländryggs- och nacke/skulderbesvär”
- 20-59 år
- n= 2329 bas + uppföljning

Störd sömn predicerar kommande sjukskrivning bland individer med ländrygg- eller nack- /skulderbesvär

Dålig sömn innebar genomgående en statistiskt signifikant ökad risk för sjukskrivning >14 sammanhängande dagar i alla tre smärtgrupper

Och vidare då...

Att ha ont i flera delar av kroppen samtidigt –
ökad risk för sjukskrivning

Viktigt att i tid kunna identifiera individer med
ökad risk för försämring

**Kan sömn vara en prognostisk faktor för
utbredd smärta?**

Exkluderade personer med sjukdomar associerade med kronisk smärta (cirkulatorisk smärta i

ben, nervsjukdom, ledrekonstruktion, medfödda missbildningar i leder, muskler eller rygg, diagnosticerad med reumatism eller bechterew)

1599 personer deltog i bas + uppföljning

Bas

5-års
uppföljning

Sömn som prediktor för utbredd smärta och som prediktor för resolution från utbredd smärta

- Hypotes 1: Dålig sömn bland personer som är smärtfria ökar risken för utbredd smärta fem år senare
- Hypotes 2: God sömn bland personer med utbredd smärta ökar chansen för resolution av smärta.

Utbredd smärta = Multisite pain = smärta från ≥ 3 lokalisationer (ej nödvändigtvis kronisk)

Utbredd smärta (multisite pain)

Nordiska ministerrådets smärtformulär

Smärta från ≥ 3 delar under de senaste 6 månaderna

Bilaterala besvär räknas som 1 lokalisation

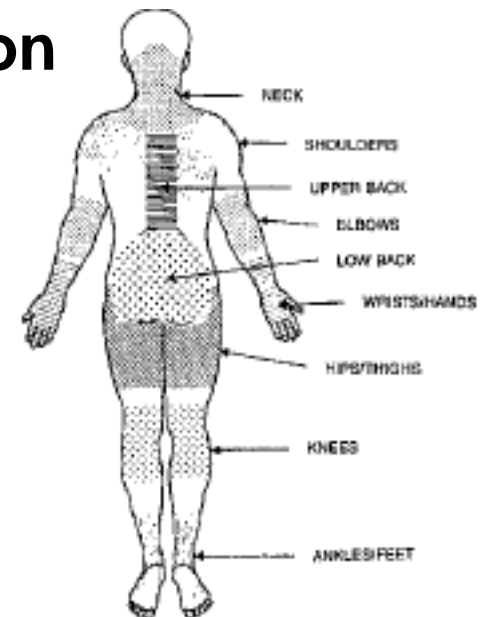
Totalt **9 möjliga** lokalisationer

3 smärtgrupper:

Smärta från 0 lokalisationer

Smärta från 1-2 lokalisationer

Smärta från ≥ 3 lokalisationer

”Karolinska Sleep Questionnaire”

Sömnbesvärsindex:

Haft svårigheter att somna?
För tidigt uppvaknande?
Störd/Orolig sömn?
Upprepade uppvakningar?
Ej utsövd vid uppvaknandet?

Indelning i 3 lika stora grupper:

Bäst sömn

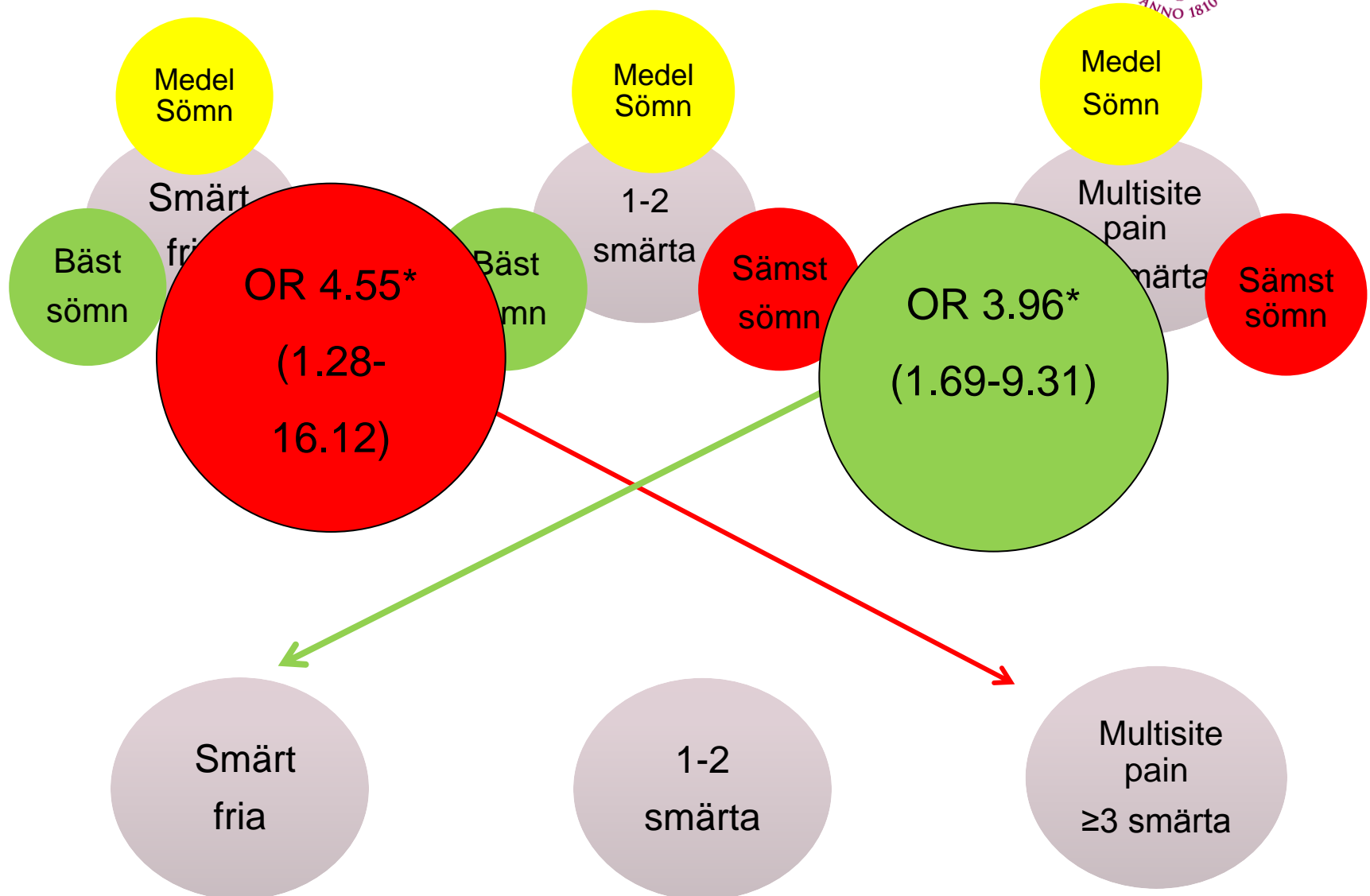

Medelgod sömn

Sämst sömn

Åkerstedt, Knutsson et al. 2002

Vad innebär det?

- Sömn skulle kunna vara en markör för försämring *och* förbättring bland personer med smärta
- Litet material i vår studie
- Relativt outforskat område – behövs mer forskning
- Se sömnbesvär som en del av ett pussel

Tack för att ni lyssnade!

